

Затверджую

_____ р.

План виховної роботи вчителя початкових класів

Робочий зошит
вчителя _____ класу
школи _____
на I семестр _____

Богдан ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА - БОГДАН

УДК 371
ББК 74.200
К67

Рецензенти:
доктор пед. наук, професор, зав. кафедри педагогіки
Ізмаїльського державного педагогічного університету
Н.В. Кічук;
зав. лабораторії дошкільної і початкової освіти
Тернопільського обласного комунального інституту
післядипломної педагогічної освіти
Я.Ф. Морська.

Корнієнко Софія, Корнієнко Сергій.

К67 План виховної роботи вчителя початкових класів: робочий зошит вчителя: І семестр / Корнієнко С., Корнієнко С. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. — 80 с.

ISBN 978-966-10-3578-1

Запропонований робочий зошит містить орієнтовний план виховної роботи з учнями 1-4 класів на I навчальний семестр. Структура оформлення дозволяє вибрати (підкресливши) те, що рекомендують автори, і дописати (на чистих лінійках) те, що вчитель вважає за потрібне для конкретного класного колективу.

Головними орієнтирами для планування стали положення міжнародних правових актів та чинного українського законодавства.

У часовій послідовності розроблено проведення заходів із організації та активності навчально-виховної діяльності учнів школи I ступеня за системою супідрядних, поетапно конкретизованих цілей за напрямками виховання, сконцентрованих на вихованні цінностей природи, культури, соціальних та цінностей «Я».

Запропоновано тематику та різноманітні форми проведення виховної роботи класного керівника із класним колективом, рекомендовані МОНмолодьспорт України. Передбачено залучення батьків до навчально-виховного процесу, а також враховано ознайомлення учнів із основними всеукраїнськими заходами з навчальної, дослідницької та спортивно-масової роботи з українською молоддю.

Робочий зошит для позакласного планування упродовж чотирьох років дасть можливість забезпечити системність в організації виховного процесу з молодшими школярами і простежити динаміку розвитку кожного учня зокрема і класного колективу в цілому.

УДК 371
ББК 74.200

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-3578-1

© Навчальна книга – Богдан, 2013

ВСТУП

Виховання – процес безперервний. Нагромадження нових знань, зміна або зміцнення поглядів, переконань, звичок відбувається постійно. При цьому поведінка особистості, її ставлення до оточення, її діяльність обумовлюються тими порівняно стійкими якостями, що з'явилися у неї як наслідок соціальних умов, виховних впливів, досвіду і стали основою її характеру.

Завдання учителя – відкрити, захопити і спрямувати кожного учня на цікавий, змістовний особистісно і суспільно корисний шлях самовдосконалення.

Відкрити учня – це означає, спираючись на його фактичний рівень знань і життєвий досвід, показати йому самого себе, закономірності та способи розвитку його сил, якостей, здібностей. Важливо переконати його в тому, що всі чесноти, як і всі недоліки, залежать від нього, рівня його свідомості і вміння будувати життя. Щоб розкрити учня, потрібно організувати його практично-предметну і особистісно-рольову діяльність у колективі.

Захопити учня – це означає викликати у нього потребу організувати себе для досягнення суспільно й особистісно значущих цілей. Потрібно ставити посильні для дитини завдання, за успішне їх виконання похвалити. Навіть невелика перемога над собою робить людину сильнішою.

Спрямувати учня на гідний змістовний, суспільно та особистісно значущий шлях, що відповідає його реальним можливостям, – означає насамперед дати йому достовірні, правдиві знання про сенс життя, його труднощі, суперечності і боротьбу, допомогти школяреві реально оцінити себе і відповідно до цього спрямовувати його інтереси, сприяти професійному самовизначенню і свідомому вибору професії.

Мета виховання завжди зумовлена суспільними умовами і потребами, вона вбирає загальнолюдський і національний ідеал виховання молодого покоління. Ефективність виховання залежить

від урахування вікових та індивідуальних особливостей особистості, взаємозв'язку колективу та особи у виховному процесі.

Успішність організації виховного процесу з класним колективом, як переконує досвід, залежить щонайперше від добре продуманого планування виховної роботи вчителя-вихователя, яке сприяє систематичності, послідовності і наступності виховного впливу на учнівський колектив, допомагає простежити і проаналізувати динаміку розвитку колективу в цілому і кожного його члена зокрема та забезпечити своєчасну корекцію виховання.¹

Головне завдання сьогоденної практики – створення виховного простору. Виховний простір – це не тільки середовище, а й духовний простір учня і педагога, це простір культури, що впливає на розвиток особистості. У ньому має бути представлений весь спектр цінностей культури і культурних форм життя. Це простір соціальних, культурних, життєвих виборів особистості, котра самореалізується у різних виховних середовищах².

---

¹ Орієнтовний зміст виховання в національній школі: Методичні рекомендації / Кол. авт. за заг. ред. Є.І. Коваленко. – К.: ІЗМН, 1996. – 136 с.

² Основні орієнтири виховання учнів 1-12 класів загальноосвітніх навчальних закладів України. Програма. – Тернопіль: Начальна книга – Богдан, 2010. – 80 с.

ОРІЄНТОВНА СХЕМА НАПИСАННЯ

ХАРАКТЕРИСТИКИ КЛАСНОГО КОЛЕКТИВУ

I. Загальні відомості про клас.

Склад учнів за віком і статтю.

Розвиток учнів: їх пізнавальна діяльність і успішність.

Актив класу. Його склад і характеристика. Вплив активу на організацію і зміцнення класного колективу. Неофіційний актив класу, його взаємовідносини з офіційним.

II. Згуртованість і організованість класу.

Стан дисципліни в класі і культура поведінки учнів.

Взаємини між учнями класу, наявність окремих мікрогруп.

Чи люблять учні разом проводити час у школі і поза нею? Чи товаришують хлопчики і дівчатка?

Чи є в класі кругова порука? Якщо є, то в чому вона проявляється?

Чи вболівають учні за успіхи і невдачі класу?

Чи вміють учні самостійно організовувати виконання колективних справ, розподіляти між собою обов'язки?

Чи вміють учні уважно вислуховувати один одного (на зборах, на перервах, у ході виконання різних доручень)?

Як ставляться до громадського життя класу, школи? Чи вміють підкорятися розпорядженням уповноважених осіб?

III. Громадська думка в класі.

Які вчинки своїх товаришів учні схвалюють, а які засуджують?

Як і в якій формі вони висловлюють своє схвалення чи осуд?

Чи є розбіжності між тим, що учні говорять, і тим, що роблять?

Критика і самокритика в класі.

IV. Характер товариських взаємин у класі.

Що об'єднує школярів: місце проживання, місце за партою, інтереси, спільна робота?

Де товаришують учні (в школі чи поза нею)?

Чи уважні до товаришів, чи прагнуть допомогти, в чому полягає ця допомога?

Чи вимогливі школярі до своїх друзів? Чи вміють бачити їх недоліки?

		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Залучення батьків до організації і проведення “Свята Осені” (оформлення залу, костюми для дітей, виставки, певні ролі, сценарії). ✓ Батьківські збори “Допомога може бути різною” за порядком денним: <ul style="list-style-type: none"> — створення сприятливих умов для навчання; — виконання домашніх завдань, чергуючи їх з фізкультурхвилинками; — формування у молодших школярів навичок самоконтролю; — роль батьків в організації навчальної діяльності дітей. ✓ Аналіз анкет про систему організації виконання домашніх завдань в умовах родини. ✓ Індивідуальні бесіди з окремими батьками. ✓ Допомога дітям у підготовці розповідей про професії батьків. ✓ Відвідування родин удома на тему: “Як виховати працелюбність у дитини”. ✓ Залучити членів родини до проведення прогулянок з дітьми в позаурочний час. ✓ Засідання батьківського активу — вирішення проблем класу. ✓ Бесіда-нагадування батькам про регламентацію перебування дітей біля телевізорів, комп’ютерів, ігор на приставках. ✓ Спільне (з батьками і дітьми) прибирання класної кімнати. 		
--	--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Батьківські збори (практикум з вивчення, узагальнення і розповсюдження досвіду виховання) за порядком денним: <ul style="list-style-type: none"> — вступне слово вчителя; — обговорення досвіду окремих родин; — підсумкова бесіда; — вручення батькам пам'яток. ✓ Батьківський рейд у мікрорайоні (селі) з метою виявлення дитячої бездоглядності. ✓ Засідання батьківського комітету — ознайомлення з результатами рейду, вирішення проблем класу. ✓ Індивідуальні бесіди з батьками про створення належної атмосфери в сім'ї у підготовці до свята Миколая. ✓ Продумати з батьками сюрпризи і подарунки для дітей на Новорічне свято. ✓ Рада активу батьків — надання матеріальної допомоги малозабезпеченим дітям. ✓ Залучення батьків до організації і проведення Новорічного свята. ✓ Підведення підсумків спільної роботи сім'ї і школи у I семестрі. ✓ Подяка батькам за допомогу класу. Порада, як організувати зимові канікули для дітей. 		
--	--	--	--	--

пам'яті; переважаючий тип пам'яті); розвиток мислення (розуміння в процесі засвоєння навчального матеріалу, вміння робити самостійні висновки, міра оволодіння вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати; критичність і швидкість мислення, допитливість).

4. Особливості характеру: яскраво виражені позитивні і негативні риси характеру; ставлення до праці (працьовитість, охайність, сумлінність, ретельність), до самого себе (самооцінка учня): скромний, впевнений у собі або навпаки — зарозумілий, самовпевнений, сором'язливий, відсутнє почуття особистісної гідності тощо; прояв особливостей характеру учня у процесі спілкування з іншими людьми (товариськість, замкнутість, взаємодопомога, егоїзм, чуйність, зловтішність, відвертість, правдивість, брехливість, хитрість); характерна для школяра оцінка своїх можливостей (впевненість, скромність, самовпевненість тощо); вимоги до себе та інших; вольові риси характеру (наполегливість, самостійність, ініціативність) у навчанні, праці, громадському житті, іграх; моральні риси характеру (почуття обов'язку і відповідальності, правдивість і чесність, щирість, добросовісність у виконанні обов'язків, доручень); особливості темпераменту, його вираження в емоційній сфері, працездатності, рухливості, спілкуванні.

5. Громадська діяльність та активність: ставлення до громадських доручень у класі, школі; якість їх виконання (причини пасивності і недобросовісного виконання громадських доручень); прояв громадської активності (у класі, гуртку, секції, клубі); інтерес до громадського життя країни (читання газет, перегляд телепередач, слухання радіопередач, обговорення суспільних подій з учителями і товаришами).

6. Спрямованість особистості учня і його індивідуальні особливості — інтереси: прояв інтересів до будь-якої області

знань, їх глибина, широта, активність, стійкість; переконання, ідеали, особливі здібності до будь-якого виду діяльності (до музики, малювання, техніки, організаторські тощо) і в чому вони проявляються.

7. Стосунки з колективом і ставлення до школи: ставлення до однокласників — любить їх чи байдужий, цінує їхню думку, з ким товаришує, чи бувають конфлікти з ровесниками, в чому їх причина; становище в класі — користується любов'ю, авторитетом, чим відзначається те чи інше ставлення; офіційне, неофіційне становище і місце в шкільному колективі; проведення вільного часу поза школою і сім'єю (з однокласниками, в спортивній секції, художньому гуртку тощо). Ставлення до школи — чи цінує перебування в школі. Стосунки з учителями і вихователями — чи є контакт, любить, поважає їх.

8. Загальні висновки. Найбільш характерні особливості учня, які слід врахувати при індивідуальному підході до нього. Першочергові педагогічні заходи, які потрібні для поліпшення навчання і виховання.¹

---

¹ Методичні рекомендації з педагогічної практики /Корнієнко С.М., Кодлюк Я.П., Онишків З.М., Цибулько М.Б., Дідора М.І. —Тернопіль, 2000. — 40 с.

Добрим поради́ником і помі́чником

у реалізації запланованого стане наступна література:

1. Березовський І. Українські народні загадки /Загадки. — К., 1962. — 71 с.
2. Воропай Олекса. Звичаї нашого народу. — К.: Оберіг, 1991.
3. Гильбух Ю.З. Внимание: одарённые дети. — Москва, 1991.
4. Горохова скриня. Українські народні ігри. Для дошкільного та молодшого шкільного віку/Упорядник В. Пена. — К.: Веселка, 1993. — 95 с.
5. Дубогай А.Д., Мовчан Л.М. Фізкультура: Мы и дети. — К.: Здоровье, 1989. — 144 с.
6. Кинль В.М. Фізкультурно-оздоровительные мероприятия в группах продленного дня для младших школьников: Пособие для учителя. — К.: Рад. школа, 1988. — 160 с.
7. Корнієнко С.М., Кодлюк Я.П. Батьківські збори у початкових класах: Зміст та методика проведення: Навчально-методичний посібник. — Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. — 144 с.
8. Корнієнко Сергій. Весела перерва. 1–4 класи: Навчально-методичний посібник. — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. — 80 с.
9. Корнієнко Сергій. Фізкультпаузи на предметних уроках //Навчання і виховання учнів 3 класу: Методичний посібник для вчителів /Упор. О. Я. Савченко. — К.: Видавництво “Початкова школа”, 2004. — С. 60–75.
10. Корнієнко Софія, Корнієнко Сергій. Виховний простір першокласників: Навчально-методичний посібник. — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. — 208 с.
11. Корнієнко Софія, Корнієнко Сергій. Родинне дозвілля у початкових класах: Навчально-методичний посібник. — 2-ге вид., перероблене і доповнене. — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. — 160 с.
12. Куценко Н. та ін. Свято матері: Сценарії свят, пісні, прислів'я, вірші, казки. — Тернопіль: Навчальна книга–Богдан.
13. Макаренко О. Серія “Наші обереги”. Котику сіренький: Розповіді, казки, вірші, пісеньки. загадки. — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004.

14. Орієнтовний зміст виховання в національній школі: Методичні рекомендації / Кол.авт. за заг. ред. Є.І. Коваленко. — К.: ІЗМН, 1996. — 136 с.
15. Основні орієнтири виховання учнів 1–12 класів загальноосвітніх закладів України. Програма. — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. — 80 с.
16. Паронова В. Дитячий театр. Казки: Сценарії та маски. — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004.
17. Паронова В. Дитячий театр. Квітковий букварик: Маски, сценарії, конкурси, вірші. — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004.
18. Паронова В. Дитячий театр. Ходить гарбуз по городу: Сценарії та маски. — Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2004.
19. Паронова В. Казки та оповідання для дитячого виховання. — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005.
20. Паронова В. Осінь, осінь вже прийшла: Збірник сценаріїв. — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004.
21. Паронова В. та ін. Прилинь, прилинь, Веснонько: Збірник сценаріїв. — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004.
22. Підгірянка Марійка. Учись, маленький! Вірші, казки, п'єси, загадки. — К.: Веселка, 1994.
23. Полинула чечіточка (українські народні пісня для дітей). — К.: Муз.Україна, 1991.
24. Савченко О.Я. Розвивай свої здібності: Навчальний посібник для молодших школярів. — К.: Освіта, 1995. — 159 с.
25. Савченко О.Я. Сімейне виховання. Молодші школярі. — К.: Рад. школа, 1979.
26. Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка. — К., 1978. — 263 с.
27. Шахненко В.І. Азбука здоров'я молодшого школяра. Посібник для вчителя 1–4 класів. — К.: Центр "Магістр-S" творчої спілки вчителів України, 1998. — 182 с.
28. Яринко Л. Хлібові вклонімося: Сценарії свят. — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004.

“КНИГА ПОШТОЮ” А/С 529
м. Тернопіль, 46008
т. (0352) 287489, 511141
(067) 3501870, (066) 7271762
mail@bohdan-books.com

Навчальне видання

КОРНІЄНКО Софія Марківна
КОРНІЄНКО Сергій Миколайович

ПЛАН ВИХОВНОЇ РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

*Робочий зошит вчителя
I семестр*

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактори *Любов, Левчук, Марія Козяр*
Обкладинка *Аліни Воронкової*
Комп'ютерна верстка *Нелі Домарецької*

Підписано до друку 22.08.2013 р. Формат 60х84/16. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 4,65. Умовн. фарбо-відб. 4,65.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК №4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-06-07, 52-05-48, 52-19-66
office@bohdan-book.com
www.bohdan-book.com